

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (**cím;** ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – a ... Ügyvédi Iroda (**cím;** ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. május 4. napján meghozott 7.G.40.050/2016/11. számú ítélete ellen az alperes 12. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes a módosított keresetében az alperessel 2007. április 4. napján kötött kölcsönszerződés I.4. pontja tisztességtelensége okán annak érvénytelensége megállapítását kérte a 18/1999. évi (II.5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontja, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján. Előadása szerint a szerződési feltétel egyoldalúan a fogyasztó hátrányára változtatja meg a bizonyítási terhet, ezért a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik, ezen túl a perbeli kikötés azt eredményezi, hogy az alperes a saját nyilvántartásai révén jogosult meghatározni a követelése összegét és azt közjegyző előtt közokiratba foglaltatni. A közokirat a szerződés megkötésekor hatályos Vht. 21. § (1) bekezdése alapján végrehajtási záradékkal ellátható az alperes kérelmére. A kikötés alkalmas arra, hogy a bizonyítási terhet a felperes terhére megfordítsa, ezért a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába ütközik. A keresetben hivatkozott a Debreceni Ítéltábla Pf. II.20.385/2015/6. számú, a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.005/2015/5-III. számú ítéleteiben foglaltakra, továbbá a BDT.2015.3420 számú és a 2017.3629 számú eseti döntésben írtakra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kikötés tisztességtelenségét, állította, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) korábban hatályos 21. § (1) és (2) bekezdésével, illetőleg a jelenleg hatályos Vht. 23/C. § (1) és (2) bekezdésével, továbbá a Pp. 195. § (1) és (6) bekezdésével összhangban álló rendelkezés, ezért a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. Ezen túl a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Kormányrendelet 115. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt kogens jogszabályi rendelkezés, továbbá a Bázeli II. Validációs Kézikönyvben meghatározott követelményeknek felel meg a szerződéses rendelkezés, mivel a zálogjoggal biztosított követelés ésszerű időn belül történő érvényesítésének a lehetőségét a felügyelet csak a szerződés közokiratba

foglalásával, illetve annak alapján a közvetlen bírósági végrehajtás megindításával látja biztosítottak. Kiemelte, hogy kogens jogszabályi rendelkezés kötelezte, hogy az adott típusú és tartalmú szerződés kialakítására.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével megállapította, hogy a felek által 2007. április 4. napján ... számon megkötött kölcsönszerződés I.4. pontjának az a kikötése, miszerint

„Felek kijelentik, és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái, és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön-, és járuléktartást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállaltak.

Felek/Adós felkéri(k) a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén, a Bank felkérésre az Adósok banknál vezetett számlái, a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján és nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadják”. - tisztességtelen, és emiatt semmis.

A kikötés 2007. április 04. napjától nem jelent kötelezettséget a felperesre nézve.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget, továbbá a Magyar Állam részére a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására 36.000 forint eljárási illetéket.

Határozata indokolása szerint a peres felek 2007. április 4. napján kölcsönszerződést kötöttek, amelyben az alperes mint hitelező arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperes mint adós számára 82.100 CHF összegű kölcsönt bocsát rendelkezésre a ... szám alatt található ingatlan megvásárlása céljából. A szerződés I.1. pontja szerint a felperes mint adós igénye 10.890.000 forint iránti finanszírozás volt, amelyet a bank kifejezetten svájci frank elszámolással teljesíti.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában a régi Ptk. 209. § (1) bekezdés, (3) és (5) bekezdései, továbbá a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontjainak idézésével megállapította, hogy a támadott rendelkezés egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételnek minősül, ezért annak tisztességtelensége vizsgálható. Arra a megállapításra jutott, hogy a rendelkezés a jóhiszeműség és tisztesség követelményének sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontja meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát és alkalmas arra, hogy egyoldalúan a fogyasztóval szerződő felet, az alperest egyoldalúan jogosítsa. Annak megállapítására, hogy a felperes szerződésszerűen teljesített, csak az alperes jogosult kizárólag saját nyilvántartásai és könyvei alapján, ezért a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjába ütközik. A közjegyzői ténytanúsítványra vonatkozó kikötés következménye alapvetően az, hogy a kikötés a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztatja, ugyanis a kikötésen alapuló, közjegyzői okirat közokirati jellege folytán a bank fogyasztói szerződésen alapuló fogyasztóval szembeni igényérvényesítése esetén a Polgári perrendtartás bizonyítási kötelezettségeire és bizonyítási teherre vonatkozó szabályai a Pp. 3. § (3) bekezdés, 164. § (1) bekezdés nem érvényesülnek. A közjegyzői ténytanúsítvánnyal szemben az

adós felperes a Pp. 195. § (6) bekezdése alapján ellenbizonyításra kényszerül. Ezért a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján is tisztességtelen az adott szerződési rendelkezés.

A határozat ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a kereset egészbeni elutasítását, továbbá a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

Fellebbezése indokolásában lényegében az elsőfokú eljárásban és az ellenkérelmében előadottakat ismételte meg. A közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány közokirat, amelyhez a Pp. 195. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyító erő fűződik, vagyis teljesen bizonyítja a banki felmondó nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját. Mint végrehajtást kérő a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelemben maga jogosult meghatározni a felmondás közlésének időpontjában még fennálló, végrehajtani kívánt tartozás összegét a belső adatai alapján azzal, hogy a végrehajtást legfeljebb arra az összegre, vagy annál kevesebbre kérheti, mint amekkora tartozás a kölcsönszerződést tartalmazó közokiratban szerepelt. Kiemelte és állította, hogy a vitatott kikötés nem jelent semmilyen hátrányos eltérést a felperesre nézve a közvetlen bírósági végrehajtásra vonatkozó jogszabályi előírásokhoz képest. A felperes szerződéses kötelezettségeit ténylegesen terhesebbé nem teszi és nem csorbitja a felperes szerződésből eredő jogai és igényérvényesítési lehetőségét sem. Ismételten utalt arra, hogy számára kogens jogszabályi rendelkezés írta elő a zálogjoggal biztosított követelése ésszerű időn belül történő érvényesítésének a lehetőségét, amelyet a felügyelet csak a szerződés közokiratba foglalásával, illetve annak alapján a közvetlen bírósági végrehajtás megindításával látott biztosítottak, ezért a szerződéses rendelkezéseit a kogens jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően alakította. Állította, hogy a szerződés bármely feltételének értelmezésére nem ad lehetőséget a vitatott kikötés, álláspontja szerint a tartozás összege ténykérdés, nem pedig értelmezési kérdés, értelmezni a szerződés egyes előírásait lehet, nem pedig azt, hogy a teljesítés vagy a nem teljesítés ténye fennáll-e. A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatban pedig hangsúlyozta, hogy a jogszabályhely helyes értelmezésmódja az, hogy az olyan feltétel tisztességtelen, amely kizárólag a bankot – mint fogyasztóval szerződő felet – jogosítja fel annak értelmezésére, hogy a bank teljesítése szerződésszerű-e. Ismételten vitatta, hogy a bizonyítási teher a fogyasztóra hátrányos módon változik a szerződéses kikötéssel.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékig feltárta, az ítélet tábla az érdemi döntésével és annak jogi indokolásával maradéktalanul egyetért, ezért annak ismételése nélkül csupán utal a határozat jogi indokaira. A fellebbezésben foglaltak alapján az alábbiakra mutat rá:

Mindenek előtt utal arra, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontjában foglalt rendelkezések tekintetében az ítélet tábla korábbi ügyben hozott [20.Gf.40.307/2017/5-II. számú] határozatában foglaltakat jelen ügyben is fenntartja. Eszerint az elsőfokú bíróság a módosított kereset alapján a keresettel támadott szerződési kikötés tisztességtelenségét helytállóan vizsgálta a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés – felperes által megjelölt - a), b) és j) pontjaiban foglaltak, továbbá a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján.

Helyesen állapította meg, hogy a támadott szerződéses rendelkezés egyoldalúan a fogyasztóval történt esetleges egyeztetés kizárásával jogosítja az alperest annak megállapítására, hogy az adós a szerződéses kötelezettségeit a szerződésben foglaltaknak megfelelően teljesítette-e. A szerződésszerű teljesítéssel kapcsolatos alperesi megállapítással szemben az adós külön eljárásban

kényszerül annak bizonyítására, hogy a bank által megjelölt tartozás összege nem felel meg a valóságnak. A Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.122/2010/6/II. számú ítéletében – mely jogértelmezés jelen perben is irányadó – már rámutatott ugyanezen alperes szerződési feltételei között alkalmazott és jelen perben támadott I.4. pontjával kapcsolatban arra, hogy a szerződéskötéskor hatályos Vht. 21. § (1) és (2) bekezdéséből, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéséből az következik, hogy közvetlen bírósági végrehajtás alapjául csak olyan közokirat szolgálhat, amely egyebek mellett a követelésösszegezését és a követelés egy összegben való esedékessé válását is igazolja. Kétség kívül az okirat záradékkal történő ellátásánál, azaz a közjegyzői okirat záradékolásánál a bíróság kizárólag azt jogosult és köteles vizsgálni, hogy az okirat alakilag és tartalmilag megfelel-e a törvényi feltételeknek. A végrehajtási eljárás ezen szakaszában a teljesítés vizsgálat tárgyát nem képezheti, ugyanakkor a ténytanúsítvány nélkül sem a köziratba foglalt felmondás, sem a köziratba foglalt kölcsönszerződés nem felel meg a Vht. fenti feltételeinek, mert egyrészt a kölcsönszerződés közokiratba foglalásának

időpontjában a kölcsön folyósítására még nem kerül sor, ezért nincs tartozás, másrészt a közokiratba foglalt felmondás csak a célzott nyilatkozat megtételét, esetleges kézbesítését igazolja, a felmondás jogszerűségét nem.

A felmondással lejárttá tett tartozás összegére és a felmondásról szóló értesítés tényére is kiterjedő ténytanúsítvány csak a közjegyzői okiratba foglalt szerződés I.4. pontjával együtt képes teljesíteni a záradékolás Vht. 23/C. § (2) bekezdése szerinti feltételét, hogy az adós a ténytanúsítványt, mint közhiteles aggálytalan bizonyítékot előre elfogadja. Ezzel előre kijelenti, hogy a szerződés megszűnését és ezáltal az egy összegben lejárttá tett követelést is elismeri. A ténytanúsítvány tartalmához a perbeli szerződési feltétel hiányában nem fűződne a Pp. 195. § (6) bekezdés szerinti bizonyító erő, csupán csak azt a tényt tanúsíthatná, hogy a hitelező a szerződést felmondta és a felmondást az adós megkapta. Azt azonban nem, hogy a szerződés valóban megszűnt. A támadott szerződési feltétel olyan, amellyel a felperes lényegében előre elfogadja, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása azzal az összeggel azonos, amely az alperes üzleti könyveiben tartozásként szerepel. A záradékolás azt eredményezi, hogy a végrehajtási eljárás megindul, amelyet követően az adós csak a végrehajtási perben, annak szabályai szerint vitathatja a követelést és ebben a perben őt terheli a bizonyítás. Ezzel szemben abban az esetben, ha ilyen tanúsítvány nem áll rendelkezésre, akkor a bank fizetési meghagyás útján, illetve perben érvényesítheti az igényét és az adós vitatása esetén neki kell bizonyítani a követelésösszegezését is. A tényállításának alapja nem vitásan saját nyilvántartása lehet, de fő szabály szerint őt fogja terheli a bizonyítás, például a kamatszámítás helyességét illetően.

A kölcsönszerződés támadott rendelkezése a bizonyítási kötelezettség szabályait megfordítja. A felperesre mint fogyasztóra hárul annak bizonyítása, hogy milyen összeggel tartozik a banknak, ezért a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelenként a támadott szerződéses rendelkezés érvénytelen.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – helyes indokai alapján – a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltak alapján köteles saját másodfokú költsége viselésére. A felperesnek fellebbezési ellenkérelem és a másodfokú tárgyaláson történő megjelenés hiányában perköltsége nem merült fel, ezért e körben az ítéltábla a határozathozatalt mellőzte.

Budapest, 2017. december 6.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

. Matosek Edina s.k.
bíró

A kiadmány hitelél:

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – a ... Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. május 4. napján meghozott 7.G.40.214/2016/11. számú ítélete ellen az alperes 12. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

kijavító végzést:

A bíróság a 20.Gf.40.392/2017/4-II. számú ítéletének fejrészét akként javítja ki, hogy a fellebbezett [elsőfokú] ügyszám helyesen: 7.G.40.214/2016/11.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az ítélet fejrésze elírás következtében tévesen tartalmazza az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletének ügyszámát, mely helyesen 7.G.40.214/2016/11., ezért a másodfokú bíróság a határozatot a Pp. 224.§-a (1) bekezdése alapján hivatalból kijavította.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 224. § (4) bekezdése zárja ki.

, 2018. január 11.

dr. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: